

Kultur- och utbildningsförvaltningen

Plan mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling

Skolans namn: Bäckaskolan F-6, Fritidshem

Rektor: Agneta Dynesius Täck, Maria Nyström

Upprättad datum: mars 2020

Utvärderas datum: mars 2021

1 Inledning

Alla barn/elever har rätt till en trygg och stimulerande miljö fri från diskriminering. Därför finns det bestämmelser om att förskolan och skolan måste arbeta främjande och förebyggande för att motverka diskriminering och undanröja hinder för allas lika rättigheter och möjligheter i verksamheten.

I 3 kap. Diskrimineringslagen (2016:828) framgår det utbildningsanordnaren varje år ska dokumentera arbetet med aktiva åtgärder mot diskriminering och trakasserier.

Dokumentet ska beskriva hur verksamheten arbetar för att upptäcka risker, samt innehålla en översikt över de åtgärder som behövs för att förhindra sexuella trakasserier, främja barn och elevers lika rättigheter möjligheter oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, ålder, könsöverskridande identitet eller uttryck eller sexuell läggning, samt de åtgärder som krävs för att förebygga och förhindra trakasserier.

Enheten skall dokumentera alla delar (kartläggning, främjande och förebyggande åtgärder, uppföljning och utvärdering, samverkansskyldigheten) av det löpande arbetet under året.

Det är inte bara undervisningen som omfattas av arbetet utan hela verksamheten. Det handlar om till exempel pedagogiskt material, prov och betygssättning till studiemiljö, raster och utflykter. Skolresor, friluftsdagar och avslutningar omfattas också.

Enligt 6 kap. 8 § Skollagen (2010:800) ska huvudmannen se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever.

Dokumentationen ersätter det tidigare kravet på att ha en likabehandlingsplan.

Nya bestämmelser för förskolan och skolan – fyra steg och sju diskrimineringsgrunder

www.do.se

1.1 Definitioner

Skolans arbete kring kränkande behandling styrs av Skollagen (2010: 800) kap 6 §3 och av Diskrimineringslagen (2008:567).

Kränkande behandling är det begrepp som används i 6 kapitlet §3 skollagen. Med kränkande behandling avses ett uppträdande som utan att vara diskriminering enligt diskrimineringslagen kränker ett barns eller en elevs värdighet.

Diskriminering är enligt diskrimineringslagen att någon missgynnas eller kränks. Missgynnandet eller kränkningen ska ha samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna: kön, könsöverskridande identitet och uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder.

Definition av de sju diskrimineringsgrunderna, se bilaga 1

Trakasserier är ett uppträdande som kränker ett barns eller en elevs värdighet och som har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna (se ovan)

Sexuella trakasserier är ett uppträdande av sexuell natur som kränker ett barns eller en elevs värdighet. Gemensamt för trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling är att det handlar om ett uppträdande som kränker ett barns eller en elevs värdighet.

2 Kultur- och utbildningsutskottets vision

Vi bygger grunder för livet

3 Delaktighet och förankring

Samverkan med barn/elever har skett på följande sätt:

Elevrådet/fritidsrådet utvärderar och reviderar planen under vt 2020. Planen förankras i alla årskurser och fritidshem i samband med läsårsstart ht 2020. Detsamma gäller trivselregler.

Samverkan med medarbetare har skett på följande sätt:

Planen tas fram i samverkan med all pedagogisk personal under kvalitetsarbete del C vt 2020. All personal har ansvar för att vara väl förtrogen med planen. Rektor ansvarar för att anställda som börjar på fritidshemmet/skolan under terminens gång får ta del av planen.

Samverkan med vårdnadshavare sker på följande sätt:

Föräldraföreningen tar del av och påverkar planen i samband med sammanträde. Föräldrar informeras om planen i samband med läsårsstart ht 2020.

Förankring av planen

Inför varje revision ska planen processas på alla nivåer (elever, personal och vårdnadshavare). I vår verksamhet sker detta genom: se ovan.

4 Utvärdering av föregående års arbete

Planen mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling ska innehålla en redovisning av hur åtgärderna i föregående plan har genomförts. Har åtgärderna haft avsedd effekt utifrån de mål som sattes upp i föregående plan? Utvärderingen ska sedan vara utgångspunkten för den nya planen.

Utvärdering av föregående plan (*Hur?*)

Utvärdering sker under Del C 2020 genom att vi går igenom den föregående planen tillsammans med personal från samtliga verksamheter.

Samverkan i utvärderingen av föregående plan (*Vilka?*)

Se ovan.

Resultat av utvärderingen av föregående plan

Under 2019/2020 prioriterade vi följande områden:

- * Alla elever ska känna sig säkra i omklädningsrummet i samband med duschsituationen.

Metod: Vi provar med draperier

Resultat: De få draperier som finns har uppskattats mycket och nu köper vi in ännu fler. Finns det möjlighet att köpa draperier som inte är så genomskinliga?

Efter det att utvärderingen har skett har vi fått information om att det kommer att byggas en ny idrottshall och att den gamla kommer att renoveras. Därför väntar man med att utrusta hallen med fler draperier i nuläget.

- * Elever ska kunna känna sig trygga när de är i rinkar och på fotbollsplanen.

Metod: Dela upp speltiderna.

Resultat: Det har gett resultat att dela upp tiderna. Vi fortsätter med detta för låg- och mellanstadiet när det gäller både rink och fotbollsplan.

- * Det är en lugn miljö i korridor och matsal.

Metod: Pedagoger följer elever till matsalen. Fortsatt hög vuxennärvaro i korridorer. Köpa in ljudanläggning för att kunna spela lugn musik ibland. Blandade åtgärder för att minska köer (gå upp med en grupp i taget, sprida ut lunchraster, sätta frukt vid dricka), Rektorer går vidare med frågan om ljuddämpning och den högljudda ljudsituationen i matsalen.

Resultat: Vi upplever att det har varit bra att ha fokus på att gå samlat till matsalen och att flera fysiska åtgärder i matsalen har gett resultat. Många elever tycker fortfarande att det är hög ljudnivå i matsalen. Det behövs fler åtgärder, exempelvis fler

vuxna men också gärna mer dämpande material. Man får ta ställning till eventuella inköp i förhållande till annat som behöver köpas in för inventariepengarna. Det viktigaste och kanske bästa vore om fler i personalen kan äta i matsalen för att bidra till lugn.

5 Kartläggning och analys av orsakerna

5:1 Diskriminering

Kartläggning

(Undersöka risker utifrån samtliga former av diskriminering, beskriv hur. Vilka händelser kan uppkomma)

Vi anser att det förmodligen skulle kunna uppstå kränkande situationer som har anknytning till alla diskrimineringsgrunder här, precis som på alla skolor. I samband med att vi startar upp terminen 20/21 kommer vi att ha ett temaarbete kring planen mot kränkande behandling. Där kommer eleverna bland annat att själva att få fundera över vilka händelser som de tror kan uppkomma. Då kommer vi att fylla i den här delen med deras tankar.

Det är angeläget att vi ser till att ha främjande aktiviteter som kan förebygga riskerna för att det ska uppstå diskriminering. Alla lärare har ansvar för att när tillfälle ges lyfta detta i undervisningen (se tabellen nedan för exempel). Utöver det använder vi oss av följande:

- Det finns litteratur i biblioteket med teman som kan öka förståelse för de olika diskrimineringsgrunderna.
- Vi använder oss bland annat av följande material från sli.se för att lyfta frågor som rör det främjande arbetet med de sju diskrimineringsgrunderna:

- *Vara vänner*
- *Max's movie*
- *Banderoll*

Kön	Vi använder ofta glasspinnar med elevernas namn för att fördela talutrymmet rättvist. Vi försöker vara medvetna om hur mycket plats tjejer och killar tar i samtalet. I undervisningen lyfts det bland annat i samhällskunskapen.
Könsöverskridande identitet eller uttryck	I undervisningen lyfts det bland annat genom bokprojektet "Brorsan är kung". Den boken finns tillgänglig i biblioteket.
Etnisk tillhörighet	I undervisningen lyfts det här i samtliga årskurser eftersom vi har en stor andel elever med annat modersmål. Det lyfts på olika sätt i undervisningen. Samtal om alla likas värde och rättigheter lyfts regelbundet, planerat och oplanerat i samband med lektion och rastsituation.
Religion eller annan trosuppfattning	I undervisningen lyfts det i ämnet religion bland annat. I vissa årskurser besöker man bland annat svenska kyrkan och templet för att öka förståelsen.
Funktionsnedsättning	Vi rockar sockorna i mars på temat "Olika är bra" bland annat. Skolan ska vara fysiskt anpassad efter de behov som en funktionsnedsättning behöver. <i>Det finns för få möjligheter att låta elever (som har en funktionsnedsättning som kräver det) att arbeta på egen hand utan att bli störd. För få grupprum.</i> Vi har böcker på temat "Sockdrottningen i landet annorlunda". Vi har också utökat vårt bibliotek med fler titlar som anknyter till ämnet, exempelvis: "Evans upptäcker asperger".
Sexuell läggning	I undervisningen lyfts det i No-ämnet i åk 6.

Ålder	Det lyfts bland annat i samhällskunskapen.

5.2 Kränkningar och platser där elever kan känna oro Kartläggningen (nuläge)

Samtliga årskurser samt fritidshem har genomfört trivselenkäter, samtal och observationer.

På lågstadiet nämner man att det ibland blir problem på fotbollsplanen med bråk och oroligheter. På mellanstadiet nämner man att det fungerar ok på fotbollsplanen men att det oftast är i rinken som det uppstår bråk och stök.

Många elever nämner omklädningsrummen och att det finns fysiska brister i dem som t.ex. kallt/varmt vatten, få draperier, avlopp som luktar, söndriga hängare och att en del duschar inte fungerar etc. Flera nämner också att det är högljutt och att en del elever stör. Man tycker att det har varit bra med draperier men önskar fler (och mörka om möjligt).

Elever från F-klass till åk 6 nämner att det är högljutt och stökigt i korridorerna.

I matsalen nämner några årskurser att det är högljutt och ibland stökigt, andra säger att det är ok.

Några elever i åk 4 och 3 nämner att det är lite stök och oroligt när man väntar på bussen. Många tycker att det är ok. Några känner oro för att bussen åker innan man har satt sig.

Analys av resultatet

(analys av orsaker/ risker som kartlagts)

När det gäller fotbollsplan och rinkar så ser vi att det kräver extra mycket uppsyn där av rastvakter. Det är svårt att täcka upp hela skolgården och det krävs att man är på plats när det smäller. Oroligheterna på fotbollsplan och rink har ibland hört samman med att flera årskurser har spelat samtidigt (och att grupper av elever som bråkar med varandra på det sättet kommer i närkontakt med varandra).

Som elev är det en utsatt situation att befinna sig i ett omklädningsrum. En vuxen finns inte alltid på plats där och därför finns det risk för att elever kan känna oro i samband med duschsituationen.

När det gäller korridorer så är det uppenbart att det är många elever som ska ut i korridoren samtidigt och att lokalerna där är trånga och små.

Situationen i matsalen är ansträngd när många elever kommer samtidigt. Under corona-tiden har vi delat upp tiderna vilket har gett ett lugnare klimat. Ett ökat antal vuxna vid matsituationen har också påverkat till det bättre. Men det gäller enbart under den tid som vi har haft särskilda restriktioner pga corona.

Slutligen kan vi se att de många åtgärderna i samband med bussituationen har gett resultat. Det finns fortfarande några som nämner att det är lite stökigt när man väntar på bussen ibland men de allra flesta klasserna säger att det är ok. Det finns ingen som nämner i enkäterna att det är problem på bussarna. Det finns särskilda åtgärder för någon enstaka elev.

6 Åtgärder och aktiviteter

(Långsiktigt mål)

Eleverna ska uppleva att rastsituationen präglas av trygghet.

6.1 Främjande aktiviteter på enheten under kommande år

Långsiktiga lösningar som syftar till att stärka det fysiska, psykiska och sociala välbefinnandet. Att förstärka det friska, det som man vet att alla mår bra av.

Främjande aktiviteter finns även under 5:1 Diskriminering

Mål	Aktivitet	Tidsplan	Ansvarig	Uppföljning, Utvärdering (hur, när)
I EHM-möten med varje klass ges möjlighet att lyfta elever som har behov av olika slag.	Regelbundna EHM-träffar med fokus på varje årskurs och enskilda elever i behov. Däremellan finns tid på måndagar att genomföra det som bestäms.	Fortsatt utan tidsgräns	EHM och personal	Del C 2021
Elever i förskoleklass ska känna trygghet under raster och lära sig att ta ansvar för sin rastsituation	Rastvärdar i f-klass.	Arbetet fortsätter till och från under läsåret.	Personal i förskoleklass	Del C 2021
Att känna trygghet under raster genom att ha något att göra.	Raskaktiviteter	Fortsatt utan tidsgräns	Johan K	Del C 2021
Elever ska känna trygghet i rastsituationen.	<ul style="list-style-type: none"> Fortsätta vara två rastvakter vid varje 10 -rast och lunchrast. Strävan efter att ha en ”social” rastvakt	Fortsatt utan tidsgräns.	Personal F-6 samt rektorer Rektor	Kontinuerligt samt under Del C 2021 Del C 2021

	<p>som är mer riktad mot det sociala samspelet under raster för att förebygga och hjälpa till att lösa konflikter.</p> <ul style="list-style-type: none"> Försöka att dela upp rasterna vid exempelvis lunch mer än tidigare. 		Personal	
All personal ska ha kunskap om elevsituationen i samband med rast.	Träffar stadiesvis varannan vecka en kortare stund för att informera om nuläge när det gäller särskilda elever och rastsituation m.m. ”Rastvärd” och kurator är med på mötet om möjligt.	Fortsatt utan tidsgräns.	All personal	Del C 2021
Få kännedom om elevers upplevelser av skol- och fritidssituation.	Trygghetsenkäter 2 ggr/läsår. <i>De behöver revideras.</i>	Fortsatt utan tidsgräns.	All personal	Del C 2021
Elever ska vara väl förtrogna med Planen mot kränkande behandling.	Temaarbete på skolan i starten av läsåret 2020/2021 och ett eventuellt fortsatt arbete med värdegrundsarbete under året.	Ej bestämd ännu.	All personal	Efter arbetet samt vid Del C 2021

6.2 Förebyggande åtgärder på enheten under kommande år

Mål:

- Elever ska fortsätta kunna känna trygghet i samband med bussituationen.
- Elever ska känna trygghet i matsalen och att ljudnivån ska vara ok.
- I samband med raster ska elever kunna känna trygghet i skogen, på fotbollsplanen, och i rinken. Eleverna ska uppleva att rastsituationen inte präglas av otrygghet och risk för kränkningar.
- Elever ska kunna känna sig säkra i omklädningsrummet, bland annat i samband med duschsituationen.

Nuläge	Mål	Åtgärd	Tidsplan	Ansvarig	Uppföljning , Utvärdering (hur, när)
Några upplever oro i väntan på buss.	Elever ska kunna känna sig trygga i väntan på bussen.	Det ska alltid finnas bussvakt. I perioder kan pedagoger följa elever till bussen.	Omgående och fortsatt under kommande läsår 19/20	Pedagoger och rektorer.	Avstämning med elever under höst- och vårtermin i samband med trygghetsenkät. Del C
Elever känner oro/att det är högljutt i matsal och i korridorer.	Det är en lugn miljö i korridor och matsal.	*Pedagoger följer elever till matsalen. *Fortsatt hög vuxennärvaro i korridor. Ansvarig för lektion följer med eleverna ut i korridoren när lektionen är färdig. *Sprida ut lunchtider. *Kan vi vara fler personal som äter?	Omgående och tills vidare.	Pedagoger samt rektor	Del C 2020.

Elever upplever oro vid bandyrinkarna och på fotbollsplanen.	Elever ska känna sig trygga när de är i rinkarna och på fotbollsplanen.	Dela upp speltiderna.	Omgående och tills vidare.	Pedagoger och ansvariga för rastaktiviteter.	Avstämning med elever under höst- och vårtermin i samband med trygghetsenkäter. Del C
Elever känner oro i samband med dusch-och omklädningsituationen.	Elever ska kunna känna sig trygga i omklädningsrummet.	När elever uttrycker oro prioriteras att personal följer med till omklädningsrum.	Omgående och tills vidare.	Pedagoger och rektorer.	Avstämning med elever under höst- och vårtermin i samband med trygghetsenkäter. Del C

7. Att upptäcka, utreda och dokumentera diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.

Mål

På skolan ska all personal delta i ett aktivt arbete mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.

Rutiner för att tidigt upptäcka diskriminering, trakasserier och kränkande behandling

- Kränkingsanmälningar
- Vardagliga samtal med elever
- Trygghetsenkät en gång/termin i skola och på fritidshem - revidera
- Samtal med vårdnadshavare
- Observationer
- Samtal i arbetslagen
- Klassråd
- Elevråd/fritidsråd
- Utvecklingssamtal
- Hälsosamtal
- EHM

Personer barn/ elever/ vårdnadshavare kan vända sig till

All personal finns till för våra barn/ elever om de behöver stöd och hjälp.

Ansvariga kontaktpersoner är:

- Kontaktlärare
- EH-team

Rutiner för att utreda och åtgärda när barn/ elev kränks av andra barn/ elever.

Det är all personals ansvar att:

- När personal får kännedom om en händelse samtalar de med de inblandade. Dokumenterar händelsen på blankett, anmälan om kränkande behandling.
- Informera rektor om den kränkande behandlingen.
- Reflektera över normer och värderingar som personal förmedlar genom sitt förhållningssätt.
- Se till att åtgärder vidtas då diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling misstänks/ anmäls/ upptäcks.
- Bevaka att utredda fall, där jag som personal är berörd, följs upp.

Blanketten för att anmäla kränkande behandling finns på Fronter/Vårt att veta/Kränkande behandling. Det finns även en arbetsgång för utredning vid diskriminering eller annan kränkande behandling (som gäller för när elev kränker elev) på samma plats.

Det är rektorns ansvar att:

- Skicka anmälan till huvudmannen. (Kultur- och utbildningsförvaltningen som sedan delger KU/KS informationen)
- Fördela ansvaret för vem som ska utreda händelsen, utredning om kränkande behandling
- Se till att relevanta åtgärder genomförs för att kränkningarna ska upphöra.
- Se till att händelsen följs upp, uppföljning och utvärdering
- Ansvar för att utredningen läggs in och arkiveras i PMO.
- Att utredningen skickas till rektor KU efter avslutad utredning.

Blanketter som ska användas vid dokumentation av kränkning finns på Fronter/ Centralt arkiv/ Kränkande behandling

Rutiner för dokumentation

Anmälan, utredning och uppföljning skickas i original till rektor Kultur – och utbildningsförvaltningen som diarieför dokumentationen och delger huvudmannen.

Anmälan, del 1, skickas direkt vid uppmärksam händelse. Del 2 och 3 i direkt anslutning till att de upprättats. För enskild elev dokumenteras även händelsen i PMO av rektor eller kurator. KU återkopplar antal anmälningar 2 ggr per läsår till rektor.

Bilaga 1

Diskrimineringsgrunder

Kön

Skolan ska förebygga och förhindra diskriminering och trakasserier som har samband med kön. Skolan ska också aktivt främja lika rättigheter och möjligheter för elever som deltar eller söker till verksamheten oavsett kön.

Med kön avses enligt 1 kap. 5 § diskrimineringslagen att någon är kvinna eller man.

Transsexuella personer, alltså personer som har ändrat eller kommer att ändra sin juridiska könstillhörighet, skyddas utifrån diskrimineringsgrunden kön.

Några händelser som kan vara exempel på könsdiskriminering, trakasserier som har samband med kön eller sexuella trakasserier:

Maria vill göra sin praktik på en målerifirma, men studie- och yrkesvägledaren avråder henne med argumentet ”Det är för hårt arbete för en tjej”. [diskriminering]

Pedro blir retad av kompisarna på fritidshemmet för att han är den ende killen som valt att gå med i dansgruppen. [trakasserier på grund av kön]

Några elever på skolan sprider ett rykte om Karin, att hon betar sig som en hora och hånglar med vem som helst. [sexuella trakasserier]

Könsöverskridande identitet och uttryck

Lagen säger att barn och elever inte får diskrimineras eller trakasseras i skolan av skäl som har samband med könsöverskridande identitet eller uttryck.

Med könsöverskridande identitet eller uttryck avses enligt 1 kap. 5 § i diskrimineringslagen att någon inte identifierar sig som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön.

Skyddet omfattar de barn och elever med en könsidentitet eller uttryck som hela tiden eller periodvis skiljer sig från samhällets könsnormer.

Diskrimineringskyddet gäller också när ett barn eller en elev utsätts för missgynnanden eller trakasserier som har samband med en nära anhörigs könsidentitet eller uttryck.

Diskrimineringsombudsmannen har valt att använda sig av begreppen könsidentitet eller uttryck eftersom lagens begrepp könsöverskridande identitet eller uttryck signalerar att det som skyddas är en avvikelse från ”det normala”. Alla människor har könsidentitet och uttryck, inte bara transpersoner. Med könsidentitet eller uttryck menar DO en persons identitet eller uttryck i form av kläder, kroppsspråk, beteende eller annat liknande förhållande med avseende på kön.

Diskrimineringsgrunden könsöverskridande identitet eller uttryck omfattar de flesta transpersoner. Transpersoner är ett paraplybegrepp som används om människor som på olika sätt inte följer samhällets normer kring könsidentitet eller uttryck. Transpersoner bryter mot

tvåkönsnormen och föreställningar om hur kvinnor och män, pojkar och flickor förväntas vara och se ut. De som omfattas av skyddet kan till exempel vara transvestiter, intersexuella (personer som fötts med oklar könstillhörighet) eller inter- och transgenderpersoner (personer som definierar sig bortom kön eller utanför de traditionella könsidentiteterna).

Diskrimineringsgrunden ska inte förväxlas med grunden sexuell läggning. Transpersoner kan vara såväl homo-, bi- som heterosexuella. Observera att transsexuella personer omfattas av diskrimineringsgrunden kön.

Jorge blir förlöjligad och hånad av en grupp killar i skolan eftersom han sminkar sig med mascara och läppglans. [trakasserier]

Kim, som identifierar sig som intergender, söker upp skolkuratoren på sitt gymnasium för att tala om problem i familjen. Skolkuratoren ifrågasätter Kims könsidentitet och istället för att få prata om sina problem hemma, måste Kim förklara och försvara vad intergender betyder och innebär. [diskriminering]

Alex, som klär sig i kjol och klänning, blir utföst av de andra tjejerna från skolans tjejtoalett eftersom de tycker att Alex är för mycket kille för att få gå in där. [trakasserier]

Etnisk tillhörighet

Skolan ska förebygga och förhindra diskriminering och trakasserier som har samband med etnisk tillhörighet. Skolan ska också aktivt främja lika rättigheter och möjligheter för barn och elever eller studerande som deltar eller söker till verksamheten oavsett etnisk tillhörighet.

Med etnisk tillhörighet menas enligt 1 kap. 5 § i diskrimineringslagen nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande.

Diskrimineringsskyddet gäller även när ett barn eller en elev utsätts för missgynnanden eller trakasserier som har samband med nära anhörigs etniska tillhörighet.

Diskriminering och trakasserier som har samband med felaktigt förmodad etnisk tillhörighet ingår också i lagskyddet.

Alla människor har en etnisk tillhörighet. En person som är född i Sverige kan vara rom, same, svensk, kurd eller något annat. En och samma person kan också ha flera etniska tillhörigheter.

En skola med många elever med annan etnisk tillhörighet än svensk ger förtur åt etniskt svenska barn vid antagning av nya elever för att inte få en alltför segregerad elevgrupp. [diskriminering]

Thomas, som är svart, får många kommentarer från de andra eleverna om sitt hår och sin hudfärg. Många vill ta och känna på honom. Klassföreståndaren avfärdar honom med att ”Ja, men du vet ju att du är annorlunda. Det är klart att de andra är nyfikna på dig. De menar ju inget illa”. [trakasserier]

Maria är bäst i klassen på svenska. Hon är aktiv på lektionerna och har alla rätt på proven. Läraren vill inte ge Maria MVG, då svenska inte är hennes modersmål. [diskriminering]

Religion eller annan trosuppfattning:

Skolan ska förebygga och förhindra diskriminering och trakasserier som har samband med religion eller annan trosuppfattning. Skolan ska också aktivt främja lika rättigheter och möjligheter för barn och elever som deltar eller söker till verksamheten oavsett religion eller annan trosuppfattning.

Diskrimineringsskyddet gäller också när ett barn eller en elev utsätts för missgynnanden eller trakasserier på grund av en nära anhörigs religionstillhörighet eller trosuppfattning.

Även diskriminering och trakasserier som har samband med felaktigt förmodad religionstillhörighet eller trosuppfattning ingår i lagskyddet.

Enligt regeringens proposition 2002/03:65 "Ett utvidgad skydd mot diskriminering" bör endast sådan trosuppfattning som har sin grund i eller samband med en religiös åskådning som till exempel buddism eller ateism omfattas av diskrimineringskyddet. Andra etiska, filosofiska eller politiska uppfattningar och värderingar som inte har samband med religion faller utanför. I övrigt definieras inte religion eller annan trosuppfattning i diskrimineringslagen.

Religionsfriheten är skyddad i såväl internationella konventioner som i den svenska grundlagen.

Vincent, vars familj är med i Pingstkyrkan, blir ofta retad för det av några klasskamrater. De säger det på skämt, men han tycker inte att det är roligt. [trakasserier]

Läraren nekar Leila att bära huvudduk på SFI-undervisningen med motiveringen "Huvudduk är ett tecken på kvinnoförtryck". Det innebär att Leila utestängs från sin utbildning. [diskriminering]

Rebecka är judinna. En dag har någon ristat ett hakkors på hennes skåp. [trakasserier]

Skolan ska förebygga och förhindra diskriminering och trakasserier av en elev eller ett barn när det har samband med funktionsnedsättning. Skolan ska också aktivt främja lika rättigheter och möjligheter för barn och elever som deltar eller söker till verksamheten oavsett funktionsnedsättning

Funktionsnedsättning

Med funktionsnedsättning menas enligt 1 kap. 5 § i diskrimineringslagen varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga som till följd av en skada eller sjukdom fanns vid födelsen, har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå.

Begränsningen av funktionsförmågan ska till följd av en sjukdom eller skada vara medfödd eller förvärdad. Begränsningen ska därutöver vara varaktig, det vill säga bestå över en längre tid. Begränsningar till följd av en skada eller sjukdom som är av övergående natur omfattas alltså inte.

Exempel på vanliga funktionsnedsättningar är allergier, hörsel- och synskador, Aspergers syndrom, ADHD och dyslexi och olika variationer av rörelsehinder.

Diskrimineringsskyddet gäller också när ett barn eller en elev utsätts för missgynnanden eller trakasserier som har samband med en nära anhörigs funktionsnedsättning.

Graden av en funktionsnedsättning har dock ingen betydelse. Funktionsnedsättning kan märkas mer eller mindre beroende på miljön och situationen.

Även diskriminering och trakasserier som har samband med felaktigt förmodat funktionsnedsättning ingår i lagskyddet.

På skolavslutningen ropade skolans rektor upp alla elever individuellt och tackade av var och en förutom särskoleklassen, som hon ropade upp som grupp.
[diskriminering]

Elenas pappa har en CP-skada. Hon blir arg och ledsen när andra elever i skolan ropar ”Din pappa är jävla CP.” [trakasserier]

Patrik, som har ADHD, blir utkörd från klassrummet för att han inte kan sitta still. Han lämnar hela tiden sin plats. En dag klarar lärarvikarien inte av situationen utan skickar hem Patrik med orden ”ADHD-barn borde inte få gå på högstadiet!”
[diskriminering och trakasserier]

Skolan ska förebygga och förhindra diskriminering och trakasserier som har samband med sexuell läggning. Skolan ska också aktivt främja lika rättigheter och möjligheter för de barn och elever som deltar eller söker till verksamheten oavsett sexuell läggning.

Sexuell läggning

Med sexuell läggning avses enligt 1 kap. 5 § i diskrimineringslagen homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning.

Diskrimineringsskyddet gäller också när ett barn eller en elev utsätts för missgynnanden eller trakasserier som har samband med nära anhörigs sexuella läggning.

Även diskriminering och trakasserier som har samband med felaktigt förmodat sexuell läggning omfattas av lagskyddet.

Några elever i skolan brukar vara elaka mot Johanna på många olika sätt. Oftast kallar de henne ”äckliga lebb”. [trakasserier]

Det har gått bra i skolan för James tills hans två pappor kom på besök. Efter det har han svårt att få vara med i grupparbeten och ibland får han jobba ensam.

James vill inte vända sig till sin lärare eftersom läraren ser att de andra fryser ut honom, men inte gör något. [trakasserier]

På skolan ordnas en avslutningsbal. Elin och Anna, som är ett par, får inte dansa den första uppvisningsdansen tillsammans. [diskriminering]

Barn och elever får i skolan inte utsättas för diskriminering och trakasserier som har samband med ålder.

Ålder

Med ålder avses enligt 1 kap. 5 § i diskrimineringslagen uppnådd levnadslängd. Skyddet mot åldersdiskriminering omfattar alla, unga som gamla. Åldersnormen kan se olika ut i olika sammanhang, men generellt drabbas yngre och äldre av diskriminering på grund av ålder. Skyddet gäller alltså även i skolan.

Det är dock tillåtet att särbehandla på grund av ålder om

- särbehandlingen gäller tillämpning av bestämmelse i förskola, förskoleklass, skolbarnomsorg, grundskola, särskola eller specialskolan. En sådan bestämmelse kan vara skollagen eller grundskoleförordningen.
- särbehandlingen har ett berättigat syfte och de medel som används är lämpliga och nödvändiga. Det gäller till exempel åldersgränserna för tillträde till gymnasium, vuxenutbildning och SFI. När skyddet mot åldersdiskriminering infördes gjorde regeringen en översyn av alla bestämmelser inom utbildningsväsendet. Regeringen hittade inte några bestämmelser som skulle strida mot förbudet.

Malte är ett år yngre än sina klasskamrater och blir ofta retad på grund av detta.

[trakasserier]

Agnes pappa är mycket äldre än de andra papporna i hennes klass. Hon blir sårad när de andra klasskamraterna skämtar om det. Hon har sagt ifrån att hon blir ledsen, men de fortsätter i alla fall. [trakasserier]

